

ПЕРША КИЇВСЬКА МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «НАУКОВІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ ГЕОЛОГІЇ»

Г. ЛІВЕНЦЕВА Заступник генерального директора ПВНЗ «Інститут Тутковського»

Вітальне слово Б.І. Лелика від організаторів. Президія: Й.Ф. Вольфсон, Є.Г. Фаррахов, Г.І. Рудько, О.В. Нецький

17-18 квітня 2013 р. у м. Києві відбулася Перша київська міжнародна наукова конференція «Наукові та методологічні основи медичної геології». Організатори заходу: Приватний вищий навчальний заклад (ПВНЗ) «Інститут Тутковського»; Група компаній Надра; Всеукраїнська громадська організація «Спілка геологів України». Форум відбувся за сприяння Міністерства охорони здоров'я України; Міністерства екології та природних ресурсів України; Державної служби геології та надр України та спонсорської допомоги Державної комісії України по запасах корисних копалин і Групи компаній Надра. Окрема подяка компанії «Лабораторія маркетингових

технологій» (LMT), з якою Інститут Тутковського співпрацює від початку її діяльності.

Голова оргкомітету:

Загороднюк П.О., к. г.-м. н., президент Всеукраїнської громадської організації «Спілка геологів України», м. Київ.

Співголови оргкомітету:

Рудько Г.І., д. г.-м. н., д. г. н., д. т. н., професор, академік Академії гірничих наук України, голова Державної комісії України по запасах корисних копалин (автор ідеї), м. Київ.

Лелик Б.І., к. г. н., генеральний директор ПВНЗ «Інститут Тутковського», м. Київ.

Члени оргкомітету:

Алієв Ч.С., д. г.-м. н., професор, керівник департаменту гамма-спектрометрії

оточуючого середовища Інституту геології НАН Азербайджану, м. Баку (Азербайджан);

Бабов К.Д., д. м. н., професор, директор ДУ «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України», м. Одеса;

Безвинний В.П., к. г. н., перший заступник генерального директора ПВНЗ «Інститут Тутковського», м. Київ;

Богдасаров М.А., д. г.-м. н., доцент, завкафедри географії Білорусі Брестського державного університету ім. О.С. Пушкіна (Білорусь);

Вольфсон Й.Ф., к. г.-м. н., вчений секретар Російського геологічного товариства, м. Москва (РФ);

Гафич Л.Ф., перший заступник голови правління Всеукраїнської громадської організації «Спілка геологів України», м. Київ;

Жовинський Е.Я., д. г.-м. н., професор, член-кореспондент НАН України, заввідділу пошукової та екологічної геохімії Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України, м. Київ;

Запорожан В.М., д. м. н., професор, академік НАМН України, ректор Одеського державного медичного університету, м. Одеса;

Кашуба Г.О., к. г. н., заступник генерального директора – головний геолог ТОВ «Надра Інтегровані рішення», м. Київ;

Ковхута А.М., к. г.-м. н., доцент, генеральний директор Республіканського унітарного підприємства «Білоруський науково-дослідницький геологорозвідвально-інститут», м. Мінськ (Білорусь);

Лівенцева Г.А., заступник генерального директора ПВНЗ «Інститут Тутковського», м. Київ;

Митропольський О.Ю., д. г.-м. н., професор, заступник директора Інституту геологічних наук НАН України, м. Київ;

Смішонка Ю.М., д. б. н., професор, голова Постійної комісії зі спелеотерапії Міжнародної спелеологічної спілки (UIS), м. Бухарест (Румунія);

Смоляр Н.І., д. м. н., професор, Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, м. Львів;

Фаррахов Є.Г., к. т. н., перший віцепрезидент Російського геологічного товариства, м. Москва (РФ);

Шестопапов В.М., д. г.-м. н., академік НАН України, заступник директора Інституту геологічних наук НАН України, м. Київ.

Секретар конференції: Зінченко В.В., заступник завкафедри економічної геології ПВНЗ «Інститут Тутковського», м. Київ.

Заступник секретаря конференції: Живко О.М., спеціаліст видавничого відділу ПВНЗ «Інститут Тутковського», м. Київ.

Мета заходу – ознайомити з проблемами та основними засадами нового наукового напрямку, присвяченого вивченню впливу геологічних об'єктів та явищ на здоров'я населення.

Організація і проведення конференції з медичної геології в Україні є потребою часу. Громадськість, державні та приватні підприємства геологічної та медичної галузей не можуть стояти осторонь вирішення таких важливих для нашої країни проблем, як стан питної води та вплив її хімічного складу на здоров'я населення; медико-соціальний

Слово віце-президента РОСГЕО, заслуженого геолога Росії Є.Г. Фаррахова

Виступ член-кореспондента НАН України Е.Я. Жовинського

стан території геологічного ризику; захворюваність дітей, що проживають на території із різними рівнями забруднення; вплив природних і техногенних фізичних полів на живі організми тощо.

В Україні наявна достатня кількість природних ресурсів, необхідних для розвитку системи закладів лікування та оздоровлення населення: бальнеологічний потенціал соляних родовищ на заході країни, різноманітні природні лікувальні мінеральні води, унікальні кліматичні умови різних регіонів.

Організація конференції викликала жвавий інтерес як серед вітчизняних фахівців – геологів, медиків, представників суміжних спеціальностей, державних установ та

відомств, академічних та галузевих інститутів, комерційних підприємств, лікувальних закладів, курортних клінік, так і серед іноземних спеціалістів. Географія міст, які представили учасники форуму, досить різноманітна: Запоріжжя, Івано-Франківськ, Київ, Кременчук, Луцьк, Львів, Одеса, Ромни; Сімферополь, Севастополь, Солотвино, Ужгород, Тернопіль, Харків, Ялта, а також Баку (Азербайджан); Брест, Мінськ (обидва – Білорусь); Бухарест (Румунія); Воронеж, Москва, Санкт-Петербург, Томськ, Тюмень, Уфа (всі 6 – РФ).

Разом з авторами доповідей зареєстровано 133 учасники. Серед них 29 представників іноземних геологічних та

Представники Спілки геологів України та Російського геологічного товариства

Журнал «Геолог України» – інформаційний партнер конференції

медичних установ, навчальних закладів та інших організацій, а саме:

1. Башкирського державного університету (м. Уфа, РФ);
2. Воронежського державного університету (РФ);
3. Брестського державного університету ім. О.С. Пушкіна (Білорусь);
4. Західно-Сибірського філіалу Інституту нафтогазової геології і геофізики Сибірського відділення РАН (м. Тюмень, РФ);
5. Інституту геоелекології ім. Є.М. Сергеева РАН (м. Москва, РФ);
6. Інституту геології НАН Азербайджану (м. Баку, Азербайджан);

7. Інституту профілактичної медицини (м. Санкт-Петербург, РФ);
8. Міжнародної спелеологічної спілки (м. Бухарест, Румунія);
9. Національного дослідного Томського політехнічного університету (РФ);
10. Національного інституту здоров'я (м. Санкт-Петербург, РФ);
11. Республіканського унітарного підприємства «Білоруський науково-дослідний геологорозвідувальний інститут» (м. Мінськ, Білорусь);
12. Російського геологічного товариства (м. Москва, РФ);
13. Тюменського державного нафтогазового університету (РФ);

14. Тюменського обласного онкологічного диспансеру (РФ).

Решта 104 учасника представили такі вітчизняні установи та організації:

1. Державну комісію України по запасах корисних копалин (м. Київ);
2. Запорізький національний університет;
3. Івано-Франківський національний медичний університет;
4. Інститут геологічних наук НАН України (м. Київ);
5. Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України (м. Київ);
6. Інститут геохімії навколишнього середовища (м. Київ);
7. Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України (м. Київ);
8. Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського;
9. Курортну клініку «Пальміра Палас» (м. Ялта);
10. Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького;
11. Львівський національний університет ім. І. Франка;
12. Науково-інженерний центр радіо-гідроекологічних полігонних досліджень НАН України (м. Київ);
13. Національну академію природоохоронного та курортного будівництва (м. Сімферополь);
14. Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця (м. Київ);
15. Національний науково-природничий музей НАН України (м. Київ);
16. Національний технічний університет України «КПІ» (м. Київ);
17. Національний університет оборони України (м. Київ);
18. Одеський національний медичний університет;
19. Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет» (м. Київ);
20. Роменську центральну районну лікарню (Сумська обл.);
21. Севастопольський національний університет ядерної енергії та промисловості;
22. Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки (м. Луцьк);
23. Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського;
24. Ужгородський національний університет;

25. Українську алергологічну лікарню (сmt Солотвину Закарпатської обл.);

26. Українську геологічну компанію (м. Київ);

27. Український державний центр стандартизації і контролю якості природних і преформованих засобів (м. Одеса);

28. Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України (м. Одеса);

29. Український науково-дослідний інститут природних газів (м. Харків);

30. Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна;

31. Центр ведення Державного кадастру природних лікувальних ресурсів (м. Одеса).

Аналіз тез доповідей, які надійшли до оргкомітету, свідчить про те, що автори прагнули визначити сучасний стан, наукові та методичні основи і проблеми медичної геології на регіональному рівні; історію та перспективи розвитку нового для України наукового напрямку; наукові та методичні аспекти геолого-медичного картування; соціальні питання, пов'язані зі здоров'ям населення, яке проживає на територіях геологічного ризику; вплив окремих геофізичних методів на здоров'я населення; сучасний стан якості ґрунтових вод; лікувальний та оздоровчий потенціал країни (спелеотерапія, лікувальні мінеральні води, кліматотерапія; цілющі властивості кристалів); світоглядне значення медичної геології тощо.

Тези доповідей надруковано окремою збіркою і розміщено на сайті ПВНЗ «Інститут Тутковського».

Рішення Першої кїївської міжнародної наукової конференції «НАУКОВІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ ГЕОЛОГІЇ»

17-18 квітня 2013 р., м. Київ, Україна

Конференція рекомендує

1. Враховуючи широкий спектр проблем наукового та методологічного спрямування на стику геології, географії, медицини, хімії, фізики та інших природничих наук, а також вкрай важливе значення цих питань для здоров'я населення, започаткувати у вищих навчальних закладах України навчальний курс із медичної геології для медичних, геологічних та екологічних спеціальностей вищої школи.

2. Розробити програму і ввести факультативний курс із медичної геології для учнів старших класів середніх загальноосвітніх шкіл. Факультатив «Геологія і здоров'я людини» допоможе учням старших класів

поглибити зміст розділу курсу біології «Людина і її здоров'я» та «Екологія». Базовою може стати програма середньої загальноосвітньої школи №256 Оболонського р-ну м. Києва, де впроваджено експериментальний навчальний курс «Надра земні (Основи геології)».

3. На базі матеріалів конференції розробити попередні методичні документи щодо різномасштабного геолого-медичного картування для території України на загальнодержавному, регіональному та локальному рівнях, а також у межах міст та промисловомістких агломерацій.

4. Під час комплексних еколого-геологічних досліджень складних природно-техногенних екосистем, зокрема таких технологічних процесів, як видобування нафти та природного газу з традиційних і нетрадиційних родовищ, обов'язково враховувати медико-геологічну складову впливу використовуваних технологій на здоров'я населення.

5. Визначити найбільш уразливі з точки зору впливу на здоров'я населення техногеологічні системи, в межах яких проводити моніторинг із метою визначення причин захворювання населення та розробки оптимізаційних заходів.

6. Разом із Національною академією медичних наук України започаткувати видання журналу з медичної геології.

7. Створити Медико-геологічну асоціацію України як підрозділ Міжнародної медико-геологічної асоціації (ММГА), до якої увійдуть не менше п'яти осіб, що знають Статут ММГА та сплачують членські щорічні внески.

8. Рекомендувати професора Г.І. Рудька як ініціатора нового напрямку очолити новостворену Медико-геологічну асоціацію України та представляти її в ММГА.

9. Робочій групі до 01.11.2013 р. допрацювати необхідні документи та надіслати їх на розгляд до МОЗ, Мінприроди для узгодження та впровадження механізмів моніторингу та геолого-медичного картування території України.

10. Скласти аналітичний огляд за матеріалами конференції «Науково-методологічні основи медичної геології» та направити керівництву Міжправради країн СНД із питань геології та надкористування з метою прийняття рішень щодо постановки робіт зі створення комплексу карт розповсюдження ендемічних захворювань, існуючих та прогнозованих епідеміологічних обставин, зумовлених

природними та техногенними геологічними факторами територій країн, що входять до СНД.

11. З метою поширення відомостей про рішення конференції, популяризації медико-геологічних знань та забезпечення широкої соціальної підтримки й експертної оцінки проблематики хід виконання завдань конференції висвітлювати в засобах масової інформації.

12. Рекомендувати ПВНЗ «Інститут Тутковського» надрукувати матеріали медико-геологічної конференції у вигляді окремого видання з метою акцентування уваги на проблемах медичної геології.

13. Провести серію міжнародних науково-практичних конференцій (семінарів) у відповідності до програми Київської міжнародної наукової конференції «Науково-методологічні основи медичної геології» з таких актуальних напрямів медичної геології: медична геологія (геологічна медицина); вода і здоров'я населення; медична мінералогія і геохімія; медична геологія урбанізованих територій; екологічні та медичні проблеми проектування і створення центрів економічного росту; професійні захворювання, зумовлені геологічними природними та техногенними факторами тощо.

14. Підтримати ініціативу В.В. Гунькової, головної лікарки Роменської центральної районної лікарні (Сумська обл.), щодо розробки та впровадження проекту модульних амбулаторій сімейного лікаря, в рамках якого просити МОЗ України про матеріальну підтримку та пілотну реалізацію проекту «Амбулаторія сімейного лікаря» у цьому регіоні.

15. Просити Міністерство екології та природних ресурсів України та Міністерство охорони здоров'я України, а також представників геологічного та медичного товариств сприяти фінансуванню проектів у галузі медичної геології.

16. У зв'язку з високою ефективністю спелеотерапії для хворих на бронхіальну астму в умовах мікроклімату Солотвинських соляних шахт (Закарпатська обл.), із врахуванням наявності великих розвіданих запасів високоякісної кам'яної солі та висновків провідних фахівців щодо можливостей використання цих родовищ, звернутися до Президента України В.Ф. Януковича, прем'єр-міністра України М.Я. Азарова із пропозицією розглянути питання про відновлення закладів для проведення спелеотерапії на Солотвинському родовищі кам'яної солі.